

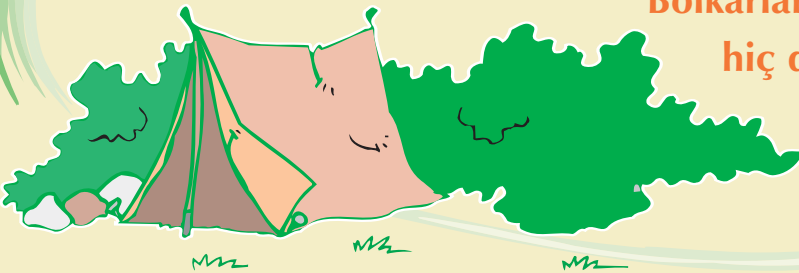

Burcu Meltem Ank

Bolkarlar'a Yolculuk!

Biz her fırsatta doğal alanları keşfe giden dört arkadaşız. Her şey içimizden birinin “Neden bu hafta sonu Bolkar Dağları’na gitmiyoruz?” demesiyle başladı. Birden gözümüz parladı ve çok heyecanlandık. Bolkarlar! Düşünsenize! Heybetli, dev Toroslar’ın doğu bölümü. Yazın bile buzulların erimediği, dağcıların en sevdiği yerlerden biri. Hemen çantalarımızı hazırlamaya başladık. Toroslar’ın doğusunda bulunan dev

Bolkarlar’ı aşacaktık. Bunu başardık ve hiç düşlemediğimiz bir keşif gezisi oldu!

Tuz Gölü'nde Kamp

Ankara'dan yola çıktık. Yola çıkar çıkmaz bizi ne gibi sürprizlerin beklediğini düşünmeye başladık. Ankara'nın Konya yolu çıkışında ilk Önemli Doğa Alanı, kısa adıyla bir ÖDA'yla tanıştık. ÖDA'lar, uluslararası öneme sahip doğal alanlardır. Doğa Derneği, biliminsanlarıyla birlikte Türkiye'nin dört bir yanını gezdi ve bu konudaki çeşitli araştırmaları inceledi. Bu incelemeler sonucunda, Türkiye'de 305 ÖDA olduğu belirlendi. Bu alanların bazılarında dünyanın başka hiçbir yerinde bulunmayan canlılar yaşıyor. İlk karşılaştığımız ÖDA, Ankara'nın Gölbaşı ilçesinde bulunan Mogan Gölü. En derin yeri yaklaşık iki buçuk metre olan Mogan Gölü'nün batısında ve güneyinde bu bölgeye özgü yanardöner bitkisi bulunuyor. Bu bitki, dünyada yalnızca burada yaşıyor. Ancak çiçeklenme dönemi geçtiğinden bitkinin güzel çiçeklerini göremedik.

Mogan Gölü'nde az zaman geçirdik. Güneş batmadan Tuz Gölü üzerinde uygun bir kamp alanı bulup çadırlarımızı kurmamız gerekiyordu. Yolumuzun üzerindeki ikinci ÖDA olan Çöl Gölü ve Çalıklüzü'ne doğru ilerledik. Çöl Gölü, sıg ve tuzlu bir göl. Çalıklüzü'ndeyseniz, İç Anadolu Bölgesi'ne özgü ova bozkırı var. Çöl Gölü, yaz aylarında büyük ölçüde kurur. Bölgede küçük kerkenez, turna, gülen sumru ve soyu tehlike altında olan toy gibi birçok kuş türü bir arada yaşıyor.

Hava kararmak üzereyken Tuz Gölü'ne vardık. Tuz Gölü'nde yürümenin ayrı bir tadı var. Biz

Özgür Koç

Ayakkabının içinden çıkan çıyan

de kendimizi tutamayıp üzerinde yürüdük; yürümekle kalmayıp kamp da kurduk. Tuz Gölü, Avrupa'nın en büyük tuzlu gölü; Türkiye'ninse Van Gölü'nden sonra ikinci en büyük gölü. Göl, çok eski zamanlarda Tetis Denizi'nden kopan bir iç denizin günümüze kadar ulaşmış son kalıntısı. Kalın tuz tabakalarıyla kaplı. Tuz Gölü çevresinde, tuzun ve kuraklığın olduğu zor koşullara uyum sağlamış doğal bozkır bitkileri yaşıyor. Bu bölge, bozkır bitkileri bakımından Türkiye'nin en önemli alanı. Ayrıca Anadolu tarlafaresinin de dünyada yaşadığı bilinen tek alan. Elbette burası da bir ÖDA.

Tuz Gölü, Türkiye'nin en önemli flamingo kolonisini barındırıyor. Ayrıca dünyadaki en büyük kolonilerden biri. Sonbaharda binlerce turna, kışın da çok sayıda kaz Tuz Gölü'nde geceliyor. Biz de yolculuğumuzun ilk gününde burada geceledik. Sabahsa bir sürprizle karşılaştık. Ayakkabılarımızdan birine büyük bir çıyan girmiş; sanırsanız geceyi burada rahat ve sıcak geçirmiş. Çok sık kampa gittiğimiz için bu konuda deneyimliydik. Dışarıda bıraktığımız ayakkabıları giymeden önce davetsiz misafir kontrolü yapmıştık.

Bozkır bitkileri, zor koşullarda yaşamaya öyle alışıklar ki asfaltta bile bitki gördük.

Özgür Koç

Yörük çocuklarla tanıştık.

Burcu Meltem Arık

Özgür Koç

Bolkarlar'da, 2800 Metredeyiz

İkinci gün, güneş bizi erkenden uyandırdı. Güneş burada sabahın erken saatlerinde bile çok yakıcı. Yeniden yollara düştük. İlerlediğimiz yolun bir tarafı Hasan Dağı, diğer tarafıysa Ereğli Ovası'ydı. Bunların her ikisi de birer ÖDA. Hasan Dağı sönmüş bir yanardağ. Ereğli Ovası'ysa, Bolkar Dağları'nın kuzeyinde yer alıyor. Burada bir zamanlar Orta Anadolu'nun en büyük sazlıkları bulunmuş. Günümüzde bu alanlar, barajlar ve yasadışı yeraltı suyu kullanımı nedeniyle neredeyse tümüyle yok olmuş. Bu alanda biraz yürüyünce karşımıza İç Anadolu tuzcul bozkırlarına özgü bitkiler çıktı.

Ereğli Ovası'ndaki gezimizi kısa tuttuk. Bolkarlar artık tam karşımızdaydı, yaklaştıkça heyecanımız arttı. Sonunda yükselmeye başladık. Bolkarlar, Doğu Akdeniz Bölgesi ve Orta Anadolu Platosu arasında kalan büyük bir dağ silsilesi. Dağın zirveleri, temmuz ayına kadar karlarla kaplı ve buzul gölleri var. Bu göllerden biri olan Kara Göl'de dünyanın başka hiçbir yerinde yaşamayan ve soyu tükenmekte olan Toros kurbağası yaşıyor.

Bolkar Dağları'nın 3400 metre yükseklikte birkaç zirvesi var. Dağın kuzey yamaçları bozkır kuşağına, güney yamaçları Akdeniz Bölgesi'ne bakıyor. Kuzeydeki yamaçlarında kurak bölge canlıları ve ormanları, güneyindeki derin vadilerde kızılçam, sandal ormanları ve meşeler var. Güney yamaçlarındaki derin vadiler çok nemli. Bu nedenle tropikal canlı türlerine de rastlamak

mümkün. Bolkarlar'ın, zirveleri ağustosta bile karlı. Dünyada yalnızca bu bölgede yaşayan 40 bitki türü var.

Bu gezimizde iki kızıl akbabayı çok yakından görebildik. Bu dağlarda akbaba görülmesinin en önemli nedeni, yörükler yani göçer insanlar. Bolkarlar'ın zirvelerinde Mersin'de yaşayan yörüklerle tanışma olanağı bulduk. Yörüklerin en önemli geçim kaynağı hayvancılık. Yaz aylarında hayvanlarını Bolkar zirvelerindeki yaylalara getiriyorlar. Bu da akbabalar için şölen anlamına geliyor. Biliyorsunuz akbabalar leşle beslenir. Yörüklerin hayvanları öldüğünde ya da yendiğinde bu artıklar akbabalar için bir ziyafet oluyor.

Özgür Koç

Toros kurbağası

Burcu Meltem Arık

Toros sedirleri

3000 Metreden Kuşbakışı

Artık zirvedeydik. Gördüğümüz plato çok etkileyiciydi. Platonun engebeli şeklinin aylarca üzerinden kalkmayan kardan kaynaklandığını anladık. Burada da yaşam canlılar için hiç kolay görünmüyordu. Ancak yine de hepsi bir yolunu bulmuştu. Bu tatlı heyecandan sonra yavaş yavaş Bolkarlar'ın güney yamacından inmeye başladık. Hemen farkı hissettik.

Porsuk ağacını görünce çok şaşırdık.

Burcu Meltem Arık

Kelebeklerin sayısı arttı. Ardıç ağaçlarının ardından Toros sedirleriyle karşılaştık. Bir süre sonra kendimizi Akdeniz'e özgü kızılçam ormanının içinde bulduk. Derin bir vadiden Mersin'e doğru ilerlemeye başladık. Vadide hiç beklemediğimiz bir sürprizle karşılaştık. Upuzun bir porsuk ağacı gördük. Çok şaşırdık. Çünkü porsuk, Karadeniz'e özgü bir tür. Çok nemli ortamları sever. Akdeniz'de yaşamaz. Burada olmasının nedeni de bu küçük bölgede Karadeniz ikliminin egemen olması. Biraz daha bakınca bir diğer Karadeniz bitkisi olan eğreltiotlarını da gördük. Bir süre sonra Mersin'e ulaştık. Ankara'dan yani bozkırdan yola çıktık ve Türkiye'nin birçok bitki türünü tek bir gezide görebildik. Biz çok mutluyuz. Umarız, yolculuğumuz sizin de hoşunuza gitmiştir.

Güven Eken, Nuri Özbağdatlı, Özgür Koç, Dicle Tuba Kılıç, Esra Başak, Çağrı Deniz Eryılmaz, Bahtiyar Kurt ve Murat Ataol'a yazıya katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Burcu Meltem Arık

Kaynaklar:

Önemli Doğa Alanları (baskıda), Doğa Derneği
D.T. Kılıç, Eken, G., Önemli Kuş Alanları Güncelleme,
Doğa Derneği, 2004